

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy órá . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Ugron az udvartartásról.

Kolozsvár, febr. 14.

Az országgyűlési függetlenségi párt az állami költségvetési javaslat tárgyalása rendjén már évek hosszu sora óta folyton sürgeti a külön magyar udvartartás berendezését. Az esetenként felszólaló képviselők mindig a legkifogástalanabb argumentumokat használták fel arra, hogy a kormányt és az udvari köröket a magyar nemzetnek ezen jogos követeléséről meggyőzzék. Az egymást követő kormányok következetesen elismerték e követelés jogosságát, ámde egyikük sem mert erélyes kézzel belefogni a dolog rendezésébe, s csak épen a legutóbbi években történt egy némely olyan rendelkezés, amely arra mutatott, hogy illetékes körökben úgy apránként — engednek valamin a régi rendszerből, de ezt is csak azért cselekszik, hogy ideig-óráig — elhallgattassák az elégtelenségeket.

Am mindaz, a mi e téren eddig történt, a nemzet jogos követeléseit vagy épen nem, vagy csak alig elégítette ki, s a függetlenségi párt csak a nemzet egyetemes óhaját tesz eleget, a mikor a kínáló alkalmat megragadja arra, hogy a kormányt és az udvari köröket végre kimozdítsa rezervált állásaikból.

A jelen évi költségvetési javaslat tárgyalása során a tegnapi képviselőházi ülés folyamán a függetlenségi párt nevében Kossuth Ferencz szólalt fel s követelte a külön magyar udvartartás berendezését.

Hozzá szólott a kérdéshez Ugron Gábor is és mondott egy remekül megépített és színesen igazságokat tartalmazó beszédet, a milyen magyar parlamentben erről a kérdéssel mindekkorig még nem hangzott el.

Soha senki sem a parlamentben, sem a sajtóban olyan mélyreható fejtegetésekre a kérdésről nem bocsátkozott, mint Ugron Gábor, a kinek gyönyörű beszédét még azokban a körökben is élvezettel olvashatják, a melyekben mindekkorig mereven elzárkóztak még a gondolatjától is annak, hogy a magyar királynak külön magyar udvartartása legyen.

Ugron e hatalmas beszédében kézzelfogható módon bebizonyította, hogy a nemzet e nemű követelésének kielégítését első sorban a dinasztikus érdekek teszik szükségessé.

Ugron joggal utalt arra, hogy Magyarországon majd mindenki monar-

kista és hiva a Habsburg-háznak. Sehol a ragaszkodás a nemzet részéről az uralkodó és családjaival nem oly általános és bensőségteljes, mint Magyarországon és sehol az uralkodó és családja oly keveset nem érintkezik a nemzettel, mint éppen nálunk, a hol első sorban a külön magyar udvartartás hiánya idézi elő azt, hogy ez az egyetemes óhajtott érintkezés nem oly sürű és benső, mint a hogy ezt első helyen a dinasztia érdeke is követelné.

A magyar nemzet — úgy mond — páratlanul nagy, általános és őszinte hódolattal s bizonyos rajongó szeretettel veszi körül az uralkodót és családját s csak az volna a kívánsága, hogy ezt a nagy szeretetet és ragaszkodást külső jelekben is minél gyakrabban juttassa kifejezésre. A nemzetet ebben az gátolja, hogy a király és családja csak nagy ritkán s ugyyszólván csak vendégekként jelennek meg Magyarországon.

Ha tehát a berendezendő külön udvartartás lehetővé teszi az udvarnak hosszabb itt tartózkodását, akkor ez a különben is páratlanul szeretett viszony, mely a magyar nemzet és az uralkodóház között fennáll, csak élénkülni és erősödni fog, a mi első sorban éppen a dinasztia érdeke.

Am az is érdeke a dinasztiaának Ugron hatalmas érvelése szerint, hogy az uralkodó és családja jobban ismerje a nemzet belső életét, nemzeti karakterét, érzelmeit, szokásait és hagyományait, mert csak ezeknek ismerete mellett erősödhetnek meg azok a kötelékek, a melyek a nemzet és az uralkodóház érdekeit egybekapcsolják.

Ugron szerint e belső kötelékek megerősítésén való munkálást az uralkodóház tagjai elhanyagolták, a mit egyenesen a dinasztia érdekei ellen cselekedtek.

A mikor tehát a magyar nemzet azt sürgeti, hogy ezt a köteléket a nemzet és uralkodóház kölcsönösen fűzzék szorosabbra, akkor főképpen a dinasztiaának kíván szolgálatot tenni s ezért lehet csodálkozni azon, hogy mindekkorig ezt a nagy érdeket éppen azon a részen nem ismerték fel, a melyen első sorban kellett volna azt ápolni.

Ugron beszédét, melyben ezt a viszonyt az államférfi komolyságával és az érzelmek világában járó költő gyönyörű színeivel rajzolja meg, kétségkívül azzal a gyönyörűséggel olvassa mindenki, a mire ez a pompás beszéd méltán igényt tarthat.

Sebb, igazabb és gyönyörködtetőbb képet a nemzet és uralkodó közt létezhető viszonyról soha senki sem rajzolt, mint Ugron Gábor, a kinek ez a beszéde is méltán sorakozik a parlament szónoklatok remekeihez.

Politikai hír.

Biztosítási ankét. Mint már több ízben említettük, az igazságügyminisztériumban törvényjavaslaton dolgoznak a biztosítás reformálására. Azóta az erre vonatkozó tervezet elkészült, már megette körútját az egyes szakminisztériumokban is, a melyeknek mindepike kidolgozta a maga megjegyzéseit s a javaslat ismét visszakérült az igazságügyminisztériumba.

Mint értesültünk, Plósz Sándor dr. igazságügyminiszter a javaslatot ankét elé viszi s ezt február hó 26-ára hívta össze. Szakférfiak fogják bírálat alá venni a tervezet intézkedéseit s csak az 6 meghallgatásuk után kerül a javaslat a törvényhozássá elé.

A háború.

A háború egyre nagyobb arányokat kezd ölteni. Keleten, a Tugela tájékán, már a burok a támadók, nyugaton pedig Roberts tábornok fog előnyomulni, hogy Kimberley felmentse. Meglátjuk tehát, mi az angolok reménye, a kinek hivatása, hogy az egész háborúnak fordulót adjon. A jelek eddig mind a burok győzelmé mellett szólnak. Ugy látszik, ez a háború Angliára nézve ép oly szegénytelen békével fog végződni, mint az 1881-iki.

Sir Redvers Buller tábornok legutóbbi támadó akciójának kudarcával **gyökeresen megváltozott a helyzet Natalban.** A legújabb tudósítások szerint nem kevesebbről, mint arról van szó, hogy **Joubert tábornok, a burok fővezére, támadólag akar fellépni.**

Valóságos rémhírek érkeznek Durbanból és Pietermaritzburgból, Natal fővárosából. Innáron senki sem törődik azzal, hogy Buller azt mondotta-e, hogy százezer ember nélkül föl nem szabadithatja Ladysmithet, vagy hogy újabb, negyedik kísérletet helyeztett el kitárába. Ezek a mesék lekerültek a napirendről, mert idejüket multák. A közérdeklődés a legélesebb aggodalommal Joubert terveit és mozdulatait felé fordult.

Az utóbbi napokban nagy föltűnést keltett a burok csapatok mozgolódása a natal-tranzzáli határon, Nordwani körül. Senki sem tudta megmagyarázni, hogy mit akar ott az ellenség. Ma egyszerre mindenki világosan látja a fenyegető helyzetet. Joubert Helpmaker és Greytownon át éjszakeről délre akar előnyomulni. Greytownból egy

hadoszloppal Weston felé fordulna, hogy elvágja Buller visszavonulási útját, másik hadoszloppal pedig Natal fővárosára csapna le, a hol, ha siker koronázza föllépését, akkor semmi sem akadályozhatja meg Durban elfoglalásában.

Ezt az akciót vezette be Bloysfarm megszállása. Ma ugyanis arról értesültünk, hogy a vaalkrantzi vereség után a burok nemcsak erélyesen üldözték az angolokat, hanem át is keltek a Tugelán és Bloysfarmban az angol sereget erősen veszélyeztető állást foglaltak. Mindez arra birta Bullert, hogy egész seregével a lehető leggyorsabban visszavonuljon Escourtheba.

Ha ezek a részletek megfelelnek a valóságnak, úgy Ladysmith sorsát véglegesen eldöntötték, Buller és egész Natal helyzetét valóságosnak kell itélnünk.

Angolország új ágyú.

London, febr. 13.

A lapok jelentése szerint Japán megengedte, hogy az angol kormány átvegye azokat a 4-7 hüvelykes gyorstűzű ágyúkat, a melyeket Japán az Armstrong-társaságnál megrendelt. Állítólag több más állam is így járt el a Vicheri-Mazima-társaságnál tett megrendeléseivel. A kormány **ilyen módon 100 új ágyút szerez.**

Az ország czimere az iparczikkeken.

A belügyminiszter vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök folyó évi 160/1. szám alatt az ország czimereinek iparczikkeken való használatát tárgyában az alábbi körrendelet adta ki valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének:

Az ország czimereinek iparczikkeken való használatára tekintetében a közönség körében könnyen előálló fogalomzavarnak elejét veendő, kijelentem a következőket:

A magyar korona országai egyesített czimereinek és az ország külön czimereinek magánosok és magánjelű testületek, vállalatok és intézetek által való használatáról szóló 1883. évi XVIII. törvényezik 1. §-a szerint magánosok, magánjelű testületek, vállalatok és intézetek közül az említett czimerek bármelyikét gyári vagy iparczikkeken, árukon, üzleti helyiségeiken, cím táblákon, czimlapjaikon (etiquette) üzleti nyomtatványaikon stb. csak azok hasznáthatják, kik arra a miniszterelnöktől engedélyt nyertek.

E törvényi rendelkezés akként értelmezendő, hogy a czimert használó alany személyével vagy céggel összefüggésben álló, az egyén vagy cég minőségének jelzésére szolgáló engedély nélküli czimerhasználat tilos, tehát oly használat, mely azt a vélelmet keletkeztet, hogy az illető vagy hivatalos személy, vagy hogy az állammal, vagy az állam kormányával valamely érdekvizonyban áll, vagy pedig, hogy a czimert használó a jogviszonyt megkülönböztetés vagy kitüntetés-képpen kapta az államhatalamtól gyárának, ipari és kereskedési üzletének kiváltsága vagy pedig a készített, vagy elárusított gyári, vagy ipari czikkeknak, áruknak kiváló minősége elismeréséül.

Ha ellenben valaki csak a czimert magát

készíti vagy elárusítja, vagy pedig, ha a czimer pusztá ékítményt képez valamely iparczikken, minden vonatkozás nélkül az ellátó vagy elárusító személyre vagy cégre: ez nem tekinthető az 1883. évi XVIII. t.-cikk szerint minősülő czimerhasználatnak s az ily czimerhasználat az idézett törvény szempontjából korlátozás alá nem esik.

EMKE.

Jelen voltak névsora lapunk tegnapi számában már közölve lett.

Mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván hitelesítették.

Elnök szomorúan bejelenti, hogy *Albach Géza* kir. tan. Kolozsvár sz. kir. város ny. polgármestere, az EMKE-nek évek óta választmányi tagja folyó év január hó 24-én, továbbá *H. Gal Domokos* Kis-Küküllővármegye alispánja, az EMKE-nek kezdettől választmányi tagja és a kisküküllővármegyei választmány elnöke folyó év február 1-én elhunytak. Jelentést tesz azon intézkedésekről, melyeket az elnökség a halálesetek alkalmából a kegyelet kifejezésére vettett.

Direktórium az egyesület két buzgó tagjának elhunytát szomorúan v. tudomásul s kimondván, hogy emlékeket jegyzőkönyvileg őrkít meg, egyszersmind az elhunyt férfiak családjaikhoz részvétlirtat intéztetik.

T. alelnök-főtktár havi jelentése szolgál tudásul.

Merza Lajos kir. tan. főpénztáros bemutatja a mult havi förgalmi és vagyon kimutatást s egyben bemutatván az 1899. évi bevételről és kiadásokról szóló kimutatást, felolvassa a költségvetés, illetve a számvizsgálók számára adandó „Utasítás” szövegét (sz. 131—900).

Mindkét kimutatás elfogadtatik, illetve szolgál tudásul és az „Utastás” is elfogadtatván, kiadatik a pénztári hivatalnak.

Olvastatik az udvarhelyvármegyei és városi választmány jelentése a f. évi jan. hó 14-én megtartott tisztújító közgyűlésről.

Szolgálat örömdetes tudásul.

T. alelnök-főtktár olvassa a mult hó óta belépett 92 rendes tag névsorát.

Olvastatik az E. G. E. v. (v. v. v.) az egyet hivatalos lapjában az „Erdélyi Gazda”-ban megjelent támadó cikk tárgyakban.

Kimondatik, hogy az EMKE határozatait maga az EMKE illetékes magyarázni (?) u. m. azok az elnökség által aláírt és szabályszerűen kiállított hivatalos átiratokban foglaltak. Az EMKE mindazonáltal tudomásul veszi:

1., hogy az „Erdélyi Gazda” támadó cikkével sem az abban foglalt indítvánnyal az E. G. E. nem szolidaris;

2., hogy jövőre sz. EMKE-re való érintkezésre nézve a rendes ut. következik.

Olvastatnak a kir. földmívelésügyi miniszter, mely szerint az algógyi székel földmívelés iskola ellenőrző bizottságának legutóbbi jelentését mindenképpen jóváhagyó tudomásul vette s viszont az ellenőrző bizottság legkö-

*) Holnapi számunkban — a gyűlésben eszköztől folyjegyzéseink alapján — közölni fogjuk az „E. G. E.” kérdésre választát. Szerk.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Február 14.

Schvarcz Gyula.

Irtá: Krenner Miklós.

Elhantoltak egy magyar tudóst, a kinek hosszú pályája és irodalmi sorsa felett sokáig ellehet tűnődnünk. Magyar volt s mégis világhíre emelkedett. Világhíre emelkedett és mégis idegen volt saját nemzetének előtte... Valóságos problémák lehetnek ezek mind azok előtt, a kik a magyar lelket nem ismerik.

Talán csodálatos az, hogy valaki Ázsia határáról forradalmat keltsen a külföld orthodox választottai előtt, holott talán kevesebb gulyáshust evett, mint akármelyik karibadi magyar fürdővendég, de az már mindenestre csodálatot keltő, hogy egy sokszor semmibe sem vett, félreismerett nemzet alig tudjon valamit a század egyik „legnagyobb szelleméről”, a ki magyarnak született. Ugy látszik, hogy semmi új sincsen a magyar ég alatt. Idegen nyelven megszólaló magyar író vezethet a külföld szellemi világában, de nem is Bolyai, Petőfi vagy Jókai névre hallgat, új iskolát alapíthat új utakon járó tudásával ott is, a hol Grote és Curtius, Mommsen és Ihne uralkodtak. De hogy a magyar nemzet örömmel hirdessen egy ilyen diadalt, méltó elismeréssel emeljen nagyra költőit és politikusi mellett egy mélyen járó

tudóst is, annak úgy látszik még mindig nem jött el az ideje.

Schvarcz Gyula azon kevesek sorába tartozott, a kik a külföldet bálmulatba ejtették tudásuk nagyságával és szellemük szilaj merészségével. Sajátságos erő, józan bölcsélet és velőig ható kritika voltak jeleségeinek forrásai, melyek fölött a magyar paraszt komoly megnyugvása uralkodott. A mi a külföldön nevét Sainte-Beuve, Taine, Mommsen és Ruskin nevével egyformán hangzóvá tette, azt mind a magyar föld csodás erejéből merítette. Jellemvonásai a magyar ész tulajdonságait tükröztetik, a német apai vér lassu folyását a magyar anyának vére tette sürűbbé és tűzessé. Olvassuk el német munkáit, melyekkel szétverte az antik világ fölébe borult fényes ködöt s azonnal észreveszük, hogy a magyar ember gögös bírálatra a kiáltozott tekintélyről, a szenvedélyes büszkeség és romboló erő, de a mindenség arányai előtt bölcs nyugalommal fejet hajtó megalkodás szől ki belőlük. Schvarcz Gyula gondolkodása törlémszett magyar volt; épen azért, midőn olyan szerencsével használta ezt a logikai erőt az antik hazugságok és a bonyolult állampolitikai kérdések megfejtésére, az ő tudományos diadalában a a magyar ész, a magyar agyvelő aratott dicsőséget. Ime, csak az elfoglaltságtól szűz magyar gondolkodás tudta szétrombolni az antik világ mondacsírát, összehazudozott eszményiségét. A magyar szellemi erő ő vele odaemelkedett az angol és német mellé. És Schvarcz Gyulát még sem ismerte fel saját nemzete.

Azt talán sokan tudták róla, hogy nagyon hosszú szájt erőszett, mint a német professzorok, holott a tisztességes magyar muzsikussok vetemedik illeszmire, hogy rendkívül sok mindent tud és összeir, mint az alapos német tudósok, holott nálunk a nagyon híres emberek is keveset tudnak és semmit se innak. Azt is tudták róla, hogy olyan kérdéseket feszeget a politikában, melyeket mindenki ásitva hallgat végig és azután a miniszterek megvalósítanak saját dicsőségük ő egbitására. De azt bizony már nagyon kevesen tudták róla, hogy ennek a német kínzású nagy esernyős uri embernek agyvelejében egy egészen új világ lakik, hogy ez a fonák megjelenésű bácsi képes volt egy Herodotos, egy Aristoteles, egy Montesquieu és az egész ókor veséjébe belátni. És ha talán valaki tudta is mindezeket (a zsebtárcsak közül néhányan) — mióta jött dívatba Magyarországon, hogy a tudós emberek egy megbecsüljék, a mint azt megérdemlik? Természetes volt, hogy Schvarcz Gyulát se emlegették, a ki még azt a merényletet is elkövette, hogy korezakos nagy dolgozatait idegen nyelven adta ki. A magyar nyelven is tudósok ugyyszólván saját önmaguknak és társaiknak innak, mint az irodalom megújodása korában az irok és költők is tették, a t. közönség inkább bibelődve hírlapjaival, melyek egy silány tárczakötetnek olykor hasábotak szentelnek, egy testi és lelki verítékel készült tudományos munkával pedig néhány sorban végeznek. Büns mélyében gyökerezik nemzetünknek ez a gyalázatos vétke.

Schvarcz Gyula akkor jutott csak egyetem katedrához, mikor külföldön Taine mellé, sőt fölé is helyezték, s mikor egyetemi tanár lett, voltak kik rögvest eltávolítását sürgették, sőt megfosztották mandátumától, melynek segítségével mai államiellettünk számos megvalósult reformját ő pendítette meg először. Szomorú visszasság. — Ez a Schvarcz Gyula a legbecesebb magyar agyvelő volt, egyenlőrangú Salamon Ferenczcel, Kemény Zsigmonddal és Grünwald Bélával. Ez a Schvarcz Gyula nemcsak az ókori államtudományok terén volt nagy, de nagy volt a magyar alkotmány és a mai élet ismeretében is. Ez a Schvarcz Gyula polibisztor is volt. És ime még sem tudott népszerűsége végördölni, holott Magyarországon az államtudomány és polibisztorág fizeti ki magát legjobban.

Bizonyos, hogy nemzeti tudományaink nagy virágzása mellett is sokat kell még e téren dolgoznunk. De az mégis sajátságos, hogy ha valakit tehetségei és hajlamai idegen szellemi kincsek átvizsgálására vagy egyetemes eszmék kiűrésére kényszerítenek, azt a nemzeti érzés pitvarából is kizárják. A magyar tudomány fogalni köréhez is oda tartozik annak eldöntése, hogy az az Athénaion politesa, melyet először Kenyok adott ki (1890—91-ben), Aristoteles műve-e, a mint azt Somperz, Blass, Dareste és Barthelémy Saint Hilaire vitatja vagy a phaleroni Demetrius műve-e, a mint azt Schvarcz Gyula eldöntötte.

Épen úgy nemcsak az angol, német és francia tudomány kérdése az, hogy vajjon

Herodotos elfogadható hiteles kutfőnek, ki sugalmazott történetét irt, hogy Xenophon, Thukydides, Aristoteles és Montesquieu kritikálhatatlan tekintélyek-e, avagy nagy fogatkozások miatt, elvégre is letaszíthatók arról a magasságról, a hová a századok gyáva antik imádása emelte őket. Mindezek a kérdések a magyar tudományra épen olyan fontosak és súlyosak és azért Schvarcz Gyula soha sem is szakadt el a nemzeti testtől, midőn ilyen kérdésekkel foglalkozott. Nem vették zót akkor sem, midőn alapvető munkáit németül irta.

Schvarcz Gyula ugyanis a demokracia történetét és dogmatikáját akarta megírni. Ez volt életének nagy álma, kitűzött célja, soványított ideálja. E munkálkodásában olyan ösvényre lépett, olyan kritikát és bölcséletet alkalmazott, melyet ismeretessé kellett tennie a külföld előtt is. Miután a külföldiek nem fordítják le a magyar tudósok műveit, neki kellett idegen nyelveken írnia. Nagy sikert is ért el, 6 kötetre tervezett Demokratie című művéből kiadott két első kötet, a Die Demokratie von Athen és a Die römische Massenherrschaft, valamint a többi kötetek anyagát előkészítő tanulmányai forradalmat keltettek külföldön. Azt a gyönyörű képet, a mit fenséges esettel készítették az antik államberendezésről és életéről, könyörtelenül levakarta s megcsinálta az igazi, természetes ábrát róla. A görög történet és élet ismerete tulajdonképpen akkor, született meg, mikor Schvarcz Gyula feltámasztotta. Ha művészi szerkezetre és stílusra nem is, de kritikájának erejére és biztonságára, bölcsel-

zelebbi kiszállását február hó 27. 28. napjaira tűzte ki. Nem különben, hogy a miniszter jövőre a felfizetéses künlakó 8 növényeket havi 5 korona fizetéses benlakásra az intézetbe felvenni óhajtja s hogy a háromszékármegyei székhely fu-árvaház felöltött növényekit az intézetben földmives növényekül leendő elhelyezése tárgyában a legközelebbi kiszálló ellenőrző bizottságtól véleményét kéri.

A miniszter intézkedései szolgálnak örvendentes tudomásul s gróf Kornis Viktor, Sándor József, Polcz Rezső és Lészay Ferencz bizottsági tagokul február 27—28-iki kiszállásra felkéretnek.

T. alelnök-főtítárk jelenti, hogy az igazgató választmány mult hó 12-én tartott ülésének 7. jegyzőkönyvi számu határozata értelmében az egyesület szervezésére január 17-én az erdélyi iparpártoló szövetség Kolozsvárt megalakult. Tekintettel, hogy a szövetség költségeinek fedezésére megkerestettek azok a kolozsvári közgazdasági és iparvállalatok és erkölcsi testületek, melyek kiküldötteiből a szövetség megalakult, javasolja, hogy az EMKE, e célzra szintén szavazzon meg bizonyos összeget.

A jelentés részletei mindenben jóváhagyó tudomásul vételnek, az egyesület a maga részéről jegyzék nyomtatása, felhívás kibocsátása stb. célzaira megszavaz 1000 forintot.

Páris Frigyes csik-szeredai kir. ügyész „Németországi mezőgazdasági szövetkezetek” című munkája terjesztésében támogatást kéri. Dr. Gidófalvi István a munkát, mely inkább a művelt osztály számára van írva, megfelelő terjesztésre ajánlja.

A munka az EMKE-népkönyvtárak és EMKE-népkönyvtárak számára megrendeltek.

Faragó László gépész-mérnök betervezi az üpești magyar pamut ipar részvénytársasággal kötendő szerződés szövegét, mely szerint a nevezett gyár az EMKE-jelzéssel forgalomba hozandó pamutvászon után 1 százalékot, a pamutfonal és ezérna után egynegyed százalékot hajlandó fizetni.

Tekintettel ezen fölöttébb fontos iparágra az ajánlat elfogadtatik.

Riegler József Ede EMKE levélpapír ajánlatára névze elnökség utasittatik a megfelelő szerződés megkötésére.

Temesvári gyufafágy részvénytársaság mult október—december havi jutalékában 756 korona 46 fillért küld s egyben január hórl 239 korona 70 fillért jelent be. Kéri, hogy a folyó hó 14-én tartandó részvénytársasági közgyűlésen az EMKE. képviseltesse magát.

A jelentés szolgál tudásul; képviselőtől az idő rövidsége miatt gondoskodni nem lehet.

Eichel Sándor utóda selmezbányai cég az illetéktelenül eladott EMKE. thearum fejében 9 korona 26 fillért küld.

Adományul elfogadtatik.

Tischler Mór ajánlatot tesz a Magyar-Kályán tőszomszédságában levő u. n. „sárga” tanya megvételére.

Tekintettel, hogy az EMKE a Mohayné-féle hagyatékna még nem birtokosa s mint egynegyedrészt örökös a Mohayné-féle egész ingatlan örökösnek birtokába csak hosszabb elérés után juthat, a szóban levő birtok megvásárlása, eltekintve az elvi szempontokból, nem időszéri.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter értesít, hogy a beszercezi Emke óvót nem államosíthatja.

Brassói ev. ref. egyház tanácsa betervezi az egyházközség 1900 évi költségvetését s kéri a 400 korona évi segély kiutalását.

Folytatólag kiutaltatik.

Butyka Sándor borbándi r. kath. plébános a borbándi nyári gyermekmenhely részére 100 korona segélyt kéri.

Ez évre 100 korona megszavaztatik. Hosszúfalusi állami elemi iskola gondnoksága egy 3 ik óvó felállítására évi 180 koronát kéri.

Kivételesen 5 évre biztosítva megszavaztatik azzal a feltétellel, ha az óvó még ebben az évben megnyílik.

Nemes András Vámos-udvarhelyi Emke tanító 5-öd éves korpótléka folyósítását kéri.

Fentartatik azon elvi határozat, mely szerint csak az Emkénél töltött szolgálati idő számítottatik be, mely Nemes Andrásnak beutadatik a megszakitással együtt.

Ferenczy Károly a gyergyóvidéki fiókkör elnöke a küldött segély összeéről elszámol, a gyergyó-békási rom kath. segélyre névze felvilágosítást, a gyergyó-tölgyesi rom. kath. iskola segélyét illetőleg további folyósítást kéri.

Az elszámolás rendben lévén a felmentvény megadatik, a kért felvilágosítás megadandó, a gyergyó-tölgyesi rom. kath. iskola segélye pedig erre a tanóvre is folyósítottatik.

Jánosai Pál a szindi unitarius tanító 1900. év első felére esedékes segélye kiutalását kéri.

Kiutaltatik s egyszersmind kimondatik, hogy a f. év nov. 15-én lejáradó segély még egy évre előjegyezettik.

Olvasztatik Kozma Ferencz kir. tan. tanfelügyelő véleménye, mely szerint Vistán az állami iskola létesítésnek ügye kellőképen elő készítve van.

Az egyházi főhatóság figyelme az utóbbi követelményre fölhivatik, később dologi hozzájárulást az egyesület is hajlandó ennek idején megszavazni.

Szászvárosi ref. Kun-kollegium igazgatósága betervezi Tökés Ernő és Cseh Imre I. gymn. oszt. tanuló bizonyítványait fejeként 180 korona convictusi ösztöndíjra ajánlván az illetőket.

Elfogadtatik. Háromszékármegyei árvaifü szeretház elszámol a Sijód-oktatás célzaira adott segélyről s a folyósóra is 400 koronát kéri.

Az elszámolás rendben van, a 400 korona ez évre is megszavaztatik.

Földváry Imre daruvári lelkész az ot-tani magyar iskola célzaira segélyt kéri.

100 korona rendkívüli adomány megszavaztatik.

Bodor János ref. lelkész, mint a zágoni Emke daloskör elnöke betervezi az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét és alapszabályait.

Az alapszabályok megerősítendő, megfelelő daloskönyv és kottapapirküldendő, egy lobogó előjegyezettik s az első beszerzésekre a népdaloskört pausál összegből egyszersmindkorra 50 korona.

Szász-bonyhai áll. elemi iskola gondnoksága népkönyvtárt kéri. Sorrendileg előjegyezettik.

Magyar-fülpösi áll. elemi iskola gondnoksága népkönyvtárt kéri. Sorrendileg előjegyezettik.

Felső-szálaspataki áll. elemi iskola gondnoksága népkönyvtárt kéri. Sorrendileg előjegyezettik.

Hunyadvármegyei választmány a dévai csángótelep számára népkönyvtárt kéri. Sorrendileg előjegyezettik.

Kolozsvári szeretetház könyvadományt kéri, megszavaztatik.

Alsó-sófalvi EMKE daloskör betervezi alakuló közgyűlése jegyzőkönyvét és alapszabályait.

Az alapszabályok megerősítettnek, daloskönyv, kottapapír, lobogó és népkönyvtár küldendő.

Budapesti iparos ifjak orsz. egyesülete egy ösztöndíjas műkiállítás rendezésére anyagi segélyt kéri.

Kívül fekszik az egyesület működésiterületén.

Gyűlés az elnök éltetésével véget ért.

SZÍNHÁZ.

Színház. Tegnap harmadszor adták elő a „Görög rabszolgá”-t és az előadást harmadszor is telt ház nézte végig, jól mulatva a darab szép és pazar kiállításán, a mozgalmas színpadi képeken s a sűrűn ismétlődő tánczokon, mely az angol operettek látványosságához tartozik s rendszeren a silány szöveg pótlására szolgál.

„A görög rabszolgá” meséjének pedig erre a pótlékra nagy szüksége van. Valami naiv mythologiai tárgyú mese modern keretben, melyet magyar fordítói ismeretes és közkezen forgó kávéházi viccekkel salangoztak ki, melyek természetesen csak a színház felső regisztereiben szültek meg a kívánt hatást.

Az előadás, azonban a második felvonásban történt késedelmet leszámítva, jól ment. Az egyes szereplők közül Székely Irén és Komlósi Emma magasítottak ki. Wlassák Vilma énekével provokált zajos tapsokat. Nyárai élénk, könnyű, de tartalmatlan alakot produkál, melyből az igazi humor hiányzik.

Az összejátek, a tánczok és az ének-számok előadása ma is megnyerték a közönség tetszését és a nagyobb szereplőket zajos tapsok között hívták a lámpák elé. A darab látványossága, kellemes muzsikája s a jó előadás, mely a rendezésnek és a kitűnő karmesternek is érdeme, még sokáig színen tartják a „Görög rabszolgá”-t.

Két premier. Csütörtökön két premier is lesz a színházban. Az egyik a *Titánok*. Egy felvonásos kis dramelett. Szerzője Falk Rikhard kolozsvári hírlapíró, kinek ez első színpadi kísérlete. Az apróságok a színház legjobb erői játszóak: Kissné Árpási Kata, Horváth Paula, Turchányi Olga, Laczkó Aranka, Bihari, Leővey, Nyárai. — A másik darab, mely ugyanez estén kerül színe, *Gabányi Árpád Anyósok* című egy felvonásos vígjátéka. — A két újdonság között hangverseny lesz, melyben Kolár Győző, a kis hegedűművész, Wlassák Vilma és Fehér József vesznek részt egy-egy számmal.

Műsorváltozás. A péntekre hirdett *Biblia ember* közbejött akadályok miatt elmarad és helyette Konti rég nem adott operette, a *Talmi hercegnő* kerül színe, a melyben Ivonne szerepét Komlósi Emma játssa ez alkalommal először.

Fáy Szeréna tanítványa. Fáy Szeréna asszonnyal egy tanítványa fog fellépni közelebből a színházban. *Somlyai* kisasszony a művésznő említett tanítványa, kinek tehetségéről igen elismerőleg nyilatkozott Fáy Szeréna fasszony, olyan darabokban fog fellépni, melyben a művésznő is játszik. Egyik fellépése *Sardon Viktor Odette* című darabjában lesz, melyet a művésznő még egyszer el fog játszani távozása előtt. Másik fellépése Grillparzer tragediájában, *Medea*-ban lesz, melyben Somlyai kisasszony Kreusát fogja játszani.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 14.

— **Elismerés Szvacsina Géza polgármesternek.** Ma délben adta át a város törvényhatósági bizottsága Szvacsina Géza polgármesternek az üdvözlő oklevelt. A törvényhatósági bizottság tagjai teljes számban jelentek meg. A polgármester lakásán fogadta az üdvözlőket, s a tagok nevében Szamosy János dr. üdvözölte a polgármestert. Szvacsina Géza kir. tanácsos az elhangzott el-

jelezések után, a következő szavakban válaszolt:

Mélyen tisztelt képviselő urak!

Uraim és szeretett barátaim!

Szivem mélyből köszönöm Önöknek ezt a nagy kitüntetést, melyben most, hogy Ő császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebb urunk, kir. tanácsossá kinevezni kegyeskedett, részesitenek. Az örömet a mit ez által nekem szereztek, nem tudom kifejezni, a szeretetet, a melylyel megjutalmaztak, nem tudom meghálálni; de tudom értéke szerint megbecsülni, emlékemben egy életen át megőrizni és hasonló szeretettel mindig viszonozni.

Mert nem érdemeimnek a mik kicsinyek, nem tehetségeimnek a mik csekélyek, hanem az Önök személyes vonalmanak, a mit végtelenül nagyrabecsülök — tulajdonitom én ezt a megtisztelést.

Ha van valami bennem, a minek magam is értéket tulajdonítok, az a határtalan rájónság, a melylyel a mi kedves városunk Kolozsvár iránt viseltem és az a szeretet, a melyet a nemes város minden egyes polgára és lakója iránt pártpolitikai és vallás-különbösgre való tekintet nélkül érezek. (Éljenzés).

Ha munkához fogok mindig szívemből meritem hozzá a bátorságot, de az erőt azt önök adják nekem mindig. Adták a multban, adják a jelenben és arra kérem, hogy adják a jövőben is, a mig azt fogják tapasztalni, hogy közpályámon csakis városunk iránti szeretetem vezérel.

Nekem pedig nincs más vágyam, nincs más törekvésem; mint egyedül Kolozsvár városának előhaladása és polgártársaim boldogulásának előmozdítása.

Nyugodt lélekkel idézhetem Ruth könyvéből: „A te Istened az én Istenem, a te néped az én népem.”

Nekem városi ügyekben, hogy kötelességeimnek megfelelhessenek, nincs szükségem pártokra, csak rokonlelkekre és mindenkit a kinek szívét Kolozsvár iránti lángoló szeretet hevíti, tekintet nélkül politikai pártállására, barátomnak, munkatársamnak tekintek.

Szeretett városunkat Kolozsvárt egy nagy családnak és polgárait testvéreimnek tartom és az hogy mindenkinél meg van a maga külön tűzhelye, nem szabad, hogy miniket testvéreket között törekvéseink, közös céljainktól soha elválasszon, hanem egyesülünk, találkoznunk kell annál a közös oltárnál a melyen a polgári erénynek, a köz-szeretetnek a lángja lobog. (Éljenzés.)

Ezt az emlékkönyvet pedig, melylyel engem szeretetik és ragaszkodásuk jeléül o'y igen megtiszteltek, az én családfámnak fogom tekinteni, a melynek minden ágára, minden egyes levelére azt a nagy szeretetet fogom ráírni, a melylyel engem megajándékoztak és azt a hálát fogom elolvadni a mivel én szeretett polgártársaimnak adósa vagyok és az is maradok.

Mert letörleszteni nem fogom, nem tudom és nem is akarom, hanem lebegjen mindig a szemem előtt, hogy mivel tartozom én önöknek és szeretett városomnak Kolozsvárnak.

Egyet azonban ígérek, hogy minden erőmet Kolozsvár városának szentelem és csak arra fogok törekedni mindig, hogy városunk fejlődését és javát előmozdítsam és ez által polgártársaim becsülését megtartva szeretetüket kiérdemeljem.

Szivem mélyből köszönöm még egyszer ezt a nagy kitüntetést és kérem tartsák meg számomra mindig nagyrabecsült barátságukat.

Az Isten éltesse mindnyájukat.

Zajos éljenzés.

A beszédek elhangzása után, a ház szeretetreműlt urnója finom fluidumokkal kínálta meg a vendégeket.

— **Hegedűs minister Szvacsina polgármesterhez.** Hegedűs Sándor, ke-

reskedelemügyi minister ma a következő táviratot küldte Szvacsina Géza polgármesterhez:

Nagyságos Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester urnak.

„Mai ünnepedben jó kívánataival részt vesz: Hegedűs Sándor.”

— **Márczius 15.** A kolozsvári márczius 15-iki ünnepélyeket rendező állandó bizottság ma délután 4 órakor Deáky Albert elnök lakásán ülést tart.

— **Az erd. r. k. egyház** igazgató tanácsa tegnap d. u. Majláth Gusztáv gróf püspök elnökle mellett gyűlést tartott. A gyűlésterem szorongásig megtelt. Ott volt az egyház világi elnöke báró Jósika Samu, továbbá br. Jósika Gábor, gr. Kornis Viktor és erdélyi katolikus főuraink közül még igen sokan. A gyűlés tárgysorozata is igen gazdag volt és fölülalt az erdélyi r. k. egyház kerületéből nagyon sok egyházi és iskolai ügyet.

— **Városház kiépítése.** A köz-munka bizottság tegnap d. u. Szvacsina Géza polgármester elnökle alatt gyűlést tartott. A gyűlésen főtagy a városház kiépítése volt. A közmunka bizottság a szárnyépület tervbe vett kiépítését elejteni határozta addig, mig a városház kiépítésének terve teljesen meg nem állapítottatik. Ennek megállapítása után a szárnyépület a király-utca felől fokozatosan tovább építhető, abban az arányban, a mint azt a város anyagi ereje engedni fogja.

— **Erzsébet-ut kiépítésének** tervét a kolozsvári közmunka bizottság tegnap d. u. tartott gyűlésen tárgyalta. A bizottság a főmérnököt megbizta, hogy, a szépítő egy-let elnökével, dr. Haller Károlylyal egyetértőleg a helyszínén megállapodva, az ut felső részének irányítását akkép eszközölje, hogy az még mintegy 100 méterrel kinyújtassék hogy ez által annak emelkedése csökkenhető legyen.

— **Betegszállítási a vasuton.** Sülyos betegek szállításának kérdése merül fel újabban, midőn egy hírlapíró a mentők Dé-váról Kolozsvárra szállítottak s daczára a magas szállítási költségeknek, a beteg rászós kocsiiban a fájdalom és szenvedéseknek ki-téve szállítottat. A mentő egylet tegnapi gyűlésén tíztesen tárgyalta e fontos kérdést. Az egyletnek régi kívánsága az, hogy minden vonaton legyen olyan kocsi, melynek egyik oldal felkájéba a mentő-egylet ágya a rajta fekvő beteggel behelyezhető.

Dax Adolf előadja, hogy a M. Á. V. nak berendezett beteg szállító kocsija áll a kö-zönség rendelkezésére. Budapest, Kolozsvárt, Szegeden, Zággyban vannak ezek el-helyezve. A kolozsvári kocsit több ízben használták már beteg szállításra. Ha kéri, most is kiadták volna. E kocsiokon van 6 hordágy, külön fülke az orvos részére, külön az ápolónak. Van benne mentő szekrény. A Máv. e kocsiival a brüsseli kiállításon ki-tüntetést nyert. Különbözn figyelemzett a men-tőket, hogy a teher kocsiok egyuttal beteg szállító kocsi is; hogy rászós volt a jelzett alkalommal ama kocsi, oka volt az, hogy bi-zonyos rugókat le kell szerelni betegszállítas alkalmával az ily kocsirol. Ekkor nem ráz. Ez azonban a jelzett esetben, ugy látszik, nem történt meg.

— **Felolvasási estély.** A Szent-An-tal társaság ez idei negyedik felolvasási es-télyét tegnap d. u. 6 órakor tartotta meg a r. k. főgymn. disztermében. Az estélyre oly előkelő és oly óriási közönség jelent meg, hogy már két órával a felolvasás előtt az ülőhelyeket mind elfoglalták s a későbbjövők már csak az álló helyeken szorongtak. A kü-

tének igazságára és mélységére névze min-denestre tulszárnyalta Fustel de Coulanges híres alkotását, az „Ókori községet”. A társadalmi tudományokban épen ugy forradal-mat keltett e munkáival, mint Montesquieu-rol szóló könyvével is, mely egy új politikai és jogbölcseleti rendszer alapját rakta le. Utóbbi művével (Montesquieu und die verant-wortlichkeit der Ráthe des Monarchen in England, Arragonien, Ungarn, Siebenbürgen und Schweden 1189—1748) régi államjo-gunknak is fényes és örök emléket emelt.

Ime, Schwarcz Gyula nem kosarazta ki a nemzeti szellemet akkor, midőn a kül-földre vitte nagy reformjait és leróttá nem-zete iránt kötelességét szépen és nemesen, midőn történeti közjogát a külső világ előtt feltárta, — olyan hatalmas kritikának, nyers és meg nem alkuvó guynak, szűkek is let-tek volna a magyar tudomány határai, mikor ő a történelmi összefoglalásnak, társadalmi tudományok bölcseletének híve volt, mi pedig a filozofia híjján, kiaszalt monografia irdal-mat, a jogtudomány birodalmában pedig hova-tovább csakis az egyoldalú magánjogot gör-getjük előre. Csodálattal kell meghajolnunk Schwarcz Gyula emléke előtt. Csodálattal tudásának mélységei fölött, melyekben feltá-rultak a legalsóbb rétegek is, mint egykor a föld legrejtettebb geologiai formációi és if-jukori tanulmányai idejében. Csodálattal idealizmus és emberszeretete előtt, mely rávetette őt az ujkor hitelének megovásiért az istenített ókor hazugságainak szétrombo-lására s a tételes jogok unós-unatlan tagla-lásával folytatva lett jogi lovegőnek a szocialis

tudományok igazságaival való fölfirissítésére. De hajoljunk meg a legnagyobb csodálattal a benne megszólalt tűtész, szenvedélyes, éles és biztosan ítélő magyar ész nagysága előtt.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— **Swerdnától.** —

Az Ellenzék részére fordította: **AMICA.**

XII.

(Folytatás.)

(36)

De csak midőn Flover kisasszonyt az egyik cseled a házba hívta és Flover ur szintén elment, hogy egyedül gyönyörködje a virágokban — mert nem reménylhetta, hogy Dóra karon fogja és vele bámulja azo-kat — csak ekkor történt, hogy a Vikont miután a tejját hősies elszántsággal megitta, magához kezdett jönni és a rendes feszelen modorát vissza nyernie — Curzonnak azon saját magához tett kérdése, ha vajjon Dóra tudta-e, hogy Beaut megígérte, inkább lehe-tett volna az „Hogy ne tudta volna?” Lord Beaclerk soha sem telt be a nézésével és dolgozott, midőn Dóra reá nézett vagy hozzá szólott.

Ez azonban csak eleinte volt így, mire Náncsi kisasszony és a testvére eltűntek, mire Lord Éva és a szeretője csendesen ellopóztak és a kigyozó utakon a gyümölcs-fák között szintén eltűntek — Lord Beaclerk tul esett a szégyelösködésén; Dóra mo-solyogva nézte őtet, a mint egy alacsony székben ült és sima kis fejét a Náncsi kisasz-szony kedvencz selyem párnáján nyugtatta és hallgatta beszédét és most még sokkal mu-ltságosabbnak találta, mint valaha.

— Hallod, tudad-e, hogy Ryder vissza

jött? kérdezte Curzontól, az a rendkívül ér-dekes és élénk leírás szakítva félbe, hogy a Roxminsteri istállóban egy bizonyos borz bámulatos rövid idő alatt mennyi póczegret tud elpusztítani — félbe szakította, mert Dóra megrázkodott és kérte, hogy ne foly-tassa.

Foliot kisasszony, bocsnát — folytatá — természetes, hogy az ilyen sportról nem kellene lady előtt beszélni! Sajnálom, becsü-letemre — sajnálom! — Curzon, ugye nem tudtad, hogy Ryder vissza jött?

— Vissza jött? Nem, nem tudtam, — válaszolá Curzon közönyösen. Láttad?

— Az állomásról láttam jönni. Vajjon miért ment el?

— Eppen ugy kérddheted attól a szék-től, mint tőlem! Honnét tudjam én azt? Boone — azt hiszem, hogy tudja, ha valaki tudhatja és ő azt mondta, hogy valami sür-gős dolog miatt ment el. Miért?

— Dolog miatt? — ismétlé Beau. Hm — nem hiszem! Megnyúlt a pofája — rend-kívül furesán néz ki — de tudod, nem ugy, mintha dolga lett volna! Elöttem ugy lát-szik mint ha lumpolt volna, még pedig amugy Isten igazába!

— Mit — Everet? — mondá Rode-rik nevetve. Ej — az nem hasonlít hozzá!

— Nem-e? Lehet, hogy mikor itt van és mikor nincs itten, nem éppen egy huron pendül.

Anyi bizonyos, hogy ugy néz ki, mint ha erősen benne lett volna és mintha az-után keservesen megadta volna a muri árát. Ha dolog volt, nagyon kemény dolognak kel-tett lenni, ha pedig mulatság volt — örülök, hogy az olyan mulatság nem kenyerem, ennyi az egész!

— Én nem tudom, hogy mi volt, is-métlé Curzon, az előbbi közönyösségével. Ha kíváncsi vagy tudni, kérdezd meg tőle.

— Megkérdezhetném, — hagyta helybe Vere nyugodtan. De tudod, néha olyan kife-zés van a szemében, a mi nem éppen kelle-mes és miután most is olyan volt, nem volt kedvem szóba állani vele. Tényleg most rend-kívül utatolós pofája volt.

— Várj, míg meglátod és akkor te is azt mondd, hogy a fővárosban furesa tán-czot járhatott. Foliot kisasszony, látta Rydert? Tudja ő és Curzon ugy gyűlölik egymást, mint az ördög a tőmjént. Sohasem láthatom őket együtt, nem én soha, hogy azt ne gon-dolnám, hogy mindjárt egymás hajába kap-nak, vagy nyakon csipik egymást.

Dóra azt válaszolta, hogy ő csak egy-szer látta Ryder urat és aztán felállott a székéről, hogy ezáltal a Vikont részéről a további megjegyzéseket és revelációkat félbe szakítsa. Közönyös beszéde daczára, nem volt szüksége Curzonra nézni, hogy megmondja, hogy bizonyos nyugtalanság volt az arcán, olyan nyugtalanság, mely minden pillanatban haragban törhet ki.

— Ez időre ők mindenféle dologról beszéltek, de a Ryder Evert nevét nem em-lítették egymás közt, mióta Curzon vele an-kar a Londonba való menetelét tudaita és tréfásan azt mondta, hogy ő tűzte el Manna-meadból. És most, hogy Dóra felállott, ő is felállott.

— Beau, az én szeretett rokonom nem érdekli Foliot kisasszonyt. Térjünk más tárgyra. Dórához fordult. Azt gondolom, hogy az előbb zenét ígért nekünk. Még lesz egy ke-vés időnk reá — lady Éva aligha kíván még oly korán távozni.

Ez egy ügyes kértérműi mondat volt, miután nem csak a tárgyat változtatta meg, de lady Évát és a szeretőjét is bevonta a társalgásba, a kik éppen oly rejtélyesen je-lentek meg ismét a pázsiton, a hogy onnét eltűntek. — Éva az ő örökké piruló arcá-

val oly szégyenlősen boldognak látszott és még is oly kedves bátortalansággal szégyelte azt, hogy szebb volt, mint valaha.

A szép Syd nem volt oly szerfelett boldog, — sőt az arczikejezése komor volt; mert hallotta a Ryder Evert nevét említeni — a mi az Éva figyelmét elkerülte.

Dóra mosolyogva egyezett bele a ze-nére vonatkozó sugalmazásba, megfogta a kis szöke leány romegő kezét és anyaias párt-fogással a karjába vonva azt, a pázsiton ke-resztül a házba vezette őket.

A kerti szobában világozság volt és egyedül Náncsi kisasszony szunyókált a szé-kében; de az első akkord, mit a Dóra ujjai a zongorából kicsaltak, rögtön előhozta Matt bácsit. Az öreg ur órákig képes volt a huga játékát hallgatni, soha meg nem szünő elve-zettel és büszkeséggel, főleg midőn azokra a régi balladákra került a sor, melyek akkor voltak népszerű balladák, mindön ő fiatal ember volt, melyekből egyet vagy kettőt min-den este elénekelt a huga neki.

A Dóra hangja csak nagyon kőönse-ges terjedelmű soprano volt és az ő énekét csak tökéletes könnyűsége és jókifejezése tette feltűnővé; de Curzonnak jó bariton hangja volt, melyet ő jó hatással tudott hasz-nálni és a fiatal Annesley tenorja fűnségeen edes volt. Az egészest véve — amár a Vi-kont a kis hangverseny alatt többnyire min-dig aludt — az jól sikerült és sokkal hosz-szasabban folytathatták volna, de lady Éva azt sugta D

lőnben elég tág teremben legalább kétannyian voltak, mint a mennyire hely van. A szó teljes értelmében, egymáshátan állottak az érdeklődők, a folyosót is lefoglalták, s jó része a közönségnek hely hiányában visszatérni volt kénytelen. A jelen voltak tulnyomó részét Kolozsvár legelőkelőbb női társadalmának a tagjai képezték, köztük a katolikus főrangú hölgyek igen nagy számban. A férfi előkelőségek sorában jelen voltak: Gróf Majláth Gusztáv Károly erd. r. k. püspök, br. Jósika Sámuel nyug. miniszter, gr. Kornis Viktor igaz. tan. alelnök, Bíró Béla apát-plébános, dr. Farkas Lajos és dr. Ferenetz József, egy. tanárok, Páll István apátkanonok, dr. Erdélyi Károly főgymn. igazg., Torma Miklós Szolnok-Dobokamegye alispánja, Boeskor Mihály és Pap Farkas kir. táblai bírók, Pollák Lajos máv. felügyelő, Margetsch K. és fCszimazia Géza máv. főmérnökök, stb. A ényesen sikerült estélyt a Szent-Antal-társaság énekkara nyitotta meg fősteroeoz: „Vágyodás Istenhez” című kardalával, melynek pompás előadásával általános tetszést arattak. Ezután Tauffer Ilka k. a. tanítónő, Váradi Antalnak „Az ezüst fátyol legendája” című költeményét szavalta el igen szépen és nagy tetszés közt. Ekkor dr. Erdélyi Károly főgymnásiumi igazgató görögországi utjából olvasott fel emlékezőt, melyet a közönség mindvégig igen nagy érdeklődéssel és élvezettel hallgatott, s a tudós felolvasót előadása végén zajosan tapsolta és éljenezte az előkelőségek pedig sorra gratulálták. Ezt követőleg báró Horváth Emil joghallgató általános és kitűnő tetszés közt nagy hatásal szavalta el Váradi Antalnak „Stella-Máris” című igen érdekes költeményét, A kitűnő szavalót zajos tapsal tette ki a közönség. Közben a „Szent-Antal” énekkara Hajdu „Teremtés” című óratoriumából egy szép részletet, végezettül pedig „Boldogasszony anyánk” című gyönyörű dalt énekelt általános tetszés mellett. Az estély a perseyes gyűjtés útján a jótékony célra 80 forintot felül jövedelmezett.

— Földbe temetett százezrek.

Hetek óta foglalkoznak a fővárosi lapok azzal, hogy az elhullott állatok testét, melyek járványoknak előidézői, feldolgozzák. Erre vonatkozólag a következőket olvassuk:

Tul a határainkon minden gyermek tudja már, hogy egy állatnak nemcsak a szőre, a bőre, a hús, a csontja, de a szarva, a patája is valóságos érték, mely mezőgazdasági és ipari célokra zsírt, enyvet, húsizist és trágyaport szolgáltat, a termikus feldolgozás egyszerű műveletével. Mennyi érték pusztul el nálunk haszontalanul!

Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy Budapest ezen a módon százezreket temet a föld alá. Az ország pedig, míg a főváros példájára vár — milliókat.

De miért változtassunk a régi dögvészes állapotokon? Elvégre Budapesten és Magyarországon dühög a jótét. Szörnyen gazdagok vagyunk. Százezrek és milliók jutnak itt bőven még a föld alá is. Azok az új vívmányok igen szépek és nagyon hasznosak, mi is felhasználhatók akár holnapról kezdve is, de hát — eh, ráérünk arra még!

A budapesti lapok azt is kimutatják, hogy az elhullott állatok feldolgozása sokba nem kerülne. Miután ily intézkedés Kolozsvárt is szükséges volna, felhívjuk a szakférfiakat, hogy e kérdéssel szakszerűen és tüzetesen foglalkozzanak.

— **Vak asszonynak.** Özv. Turcsányi Jánosné urnő 10 koronát adományozott a szegény vakasszonynak. Rendeltetési helyére juttattjuk.

— **Szegyelje magát** Bokor János Tarhonyaezeugeter und Paprikapflanzer Salámi, Fetten, Rohrmatten, Eleischzecker, Zimmeresen Export-geschäft, -zegedin. Erdélyi magyar ezégek ne vásároljanak ettől a germanizáló czégtől, mely még a legmagyarabb alföldi város nevét is germanizálja. Jóhann Bokor ur, szegyelje magát!

— **Veres kakas.** Nagy tűz pusztította folyó hó 11-én éjjel Dnág községet, hol egy piromanikus asszony folytatja egy idő óta pusztító tüzeit. Így most is, midőn teljesen egyedül volt odahaza, az alkalmat felhasználva, leveleközött s a házat felgyújtotta s gyönyörködve szemlélte a romboló elem rohamos tovaterjedését. Leéget 10 ház, mellék és gazdasági épületekkel együtt a kár mintegy 20.000 koronára tehető. Hogy a tűz az egész községet el nem pusztította, csupán dr. Bakó András szolgabíró erőlyes és gyors intézkedéseinek köszönhető.

— **Gyilkosság bosszúból.** Kajántó községben, a róm. kath. status erdejében, hol a cigány kovácsoknak mindenütt szabad szemet égetni: egy vén cigányt agyonverve és megégve találtak. Az alapos gyanu kajántói lakos Zánfi László kovácsot terheli, ki aznap (febr. 9-én) delután nevezett erdőben szemet égetvén, folytonosan tüzelt. Nevezett Zánfi Lászlónak a múlt évben kajántói kovács cigányok az apását agyonverték. E gyilkosságban Csucsuy János, kemény fiatal cigány volt a főbűnös. Ezen idő óta Zánfi mindig leskelődik e gyilkos után, hogy rajta bosszút álljon, de nem sikerült. Most azonban a gyilkos helyett annak nagybátyját találta meg az erdőben és azt előbb meggyilkolta, azután ágakból és szénahulladékból tüzet rakott rá és megégette. A tüzet a falubeli emberek nagy része látta távolról, de senki sem

gyanította, hogy a cigány mivel foglalkozik. Másnap, február 10-én ugyanazon általa gerjesztett tűzben találták meg a vén cigányt összeégve. Ime, mire viszi az embert a vad indulat, hiteltelenség, vallástalanság! *z. y.*

— **Pikantéria a pártklubban.** Éppen oly érdekes, mint jellemző szcena folyt le, a mint bennünket értesitenek, főtűn este az országgyűlési szabadelvű párt klubjában. A miniszterelnök, mint tudva van, hátfőnkint ebédet szokott adni, a melyre főrendek és képviselők is hivatalosak, a kik közül a szabadelvű párt tagjai ebéd után rendszerint betérnek a párt klubjába. Így történt tegnap este is. Kevéssel nyolcz óra után egy csapat frakkos és fehér nyakkendős ur jelent meg pártkör fényes termében. A miniszterelnökségi palotából jöttek, egyik-másik ugyancsak vidám kedvvel. Erre a megszokott látványra ügyet sem vettek a párt együttlevő tagjai. Csakhogy történt tegnap este egyéb főtűnő dolog is. Különös véletlen révén a miniszterelnöki palota vendégeinek egyszerre más frakkos csapatoeska is főtűnt a pártklub helyiségeinek a látóhatárán: néhány szabadelvű képviselő, Pulszky Ágostonnal az élén. A két frakkos csoport néhány pillanatig kíváncsi szemmel mérte egymást végig. Csakhamar rájöttek a rejtelem nyitjára. A miniszterelnök ebédjével egy időben a királyi főudvarmesternél, Bánffy Dezső bárónál is tea-est volt, a melyre meghívtak kaptak többen a régi szabadelvű párti képviselők közül. Onnak azért ők is betértek a párt klubjába, a hol azért, mint nagy folyóban a patakok találkoztak és összeolvadtak a miniszterelnöki ebéd és főudvarmesteri tea-est vendégei.

Mulatságok.

Lapunk tegnapi számában a jogász-bárlól írott referándum végén között névsorból tévedések következtében kimaradt hölgyek névjegyzékét az alábbiakban adjuk:

Stuckheil Gyuláné, Stuckheil Miczi, dr. Hatala Péterné, Mendel Gizi, Szigethy Miklósné, Szigethy Izabellá, Zathureczky Istvánné, Bornemissza Anna báróné, dr. Bartók Györgyné, Bartók Rózsa, dr. Fischer Lajosné, Fischer Margit, dr. Kiss Móráné, Kiss Hajnalka, Málné, Mák Mariska, Szubotin Mariska, Páljános Mariska, Gál Gizella, Pozsony Juliska, dr. Deák Alberné, Bíró Jánosné, Bíró Margit, Puskskáné, Abrudbányai Béláné, dr. Asztalos Jánosné, Kolcsai Sándorné, özv. Szentkirályiné, Dicsőffy Béláné, Trandafir Miklósné, Gyöngyösné, Gyöngyösi Berta, Szivák Lajosné, Barcsay Domokosné, Teleki Edéné grófné, Kiss Albertné, Zibai nővérek, Ferenetz Lajosné, Krausz Emilné, Gy. Rosenberger Móráné, Aubin Rose, Gy. dr. Bernáth Albertné, Sándor Jenőné, Nemes Jánosné grófné, Páll Béláné, Kirschner Jakabné, Strauss Gizi, özv. Váradi Károlyné, özv. Veres Sándorné, Somodi Istvánné, Merza Gyuláné, Papp Béláné, Papp Jenni, Czjriák Albertné, Stojanovic Gyuláné, özv. Elekcs Károlyné, Balassa Arminné, Hadházi Sándorné, Vikol Karolin, Kábdébó Béláné, Girsik Gyuláné, Kirsik Irma, Polcz Rezsőné, báró Bánffy Zoltánné és leánya, Farkas Ödönné, Gajzágó Jozefin. Asztalos Emma.

A kolozsvári kis és középkereskedő társulat hangversenynyel egybekötött táncestetélye iránt — mely vasárnap a központban lesz, városzszerte nagy érdeklődés mutatkozik. És a rendezőség által már véglegesen megállapított program a mellett látszik tanuszkodni, hogy ez méltán fog sorakozni az idején legsikerültebb mulatságaihoz. A hangversenyen nemzeti színházunk jelesebb erői közül Turchányi Olga k. a. egy vig szavallattal, Wlassák Vilma k. a. énekekkel, Fehér József ur énekekkel, két utóbbi Stefanidesz Károly ur kitűnő karmesterünk zongora kísérsévével, Nyárai Antal ur kedvelt komikus, monológgal és kuplékkal, műkedvelők közül pedig Jakóbik a. kitűnő zsinbalom művésznő és fivére a jeles hegedős egy duettal s Csonkai Vitéz Mihály ur a társulat titkára, a társulat 50 éves jubileumát kacagzatóan leíró humoros felolvasással szerepel. Ebből lát-hatóság derék kiskereskedőink első nyilvános szereplésükön, vendégeinknek egy kellemes, feledhetlen estét óhajnak szerezni. E helyen még megjegyezzük, hogy azok, kik ez estélyre meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, ez iránt forduljanak az Elnökséghez Wesselényi-Miklós u. 13.

Református diák bál. A reformátusok diák-bálja február 24-ikén lesz a New-York szálloda földszinti termében. A bál elnöke Kovács Dezső tanár.

Jótékony-ság.

Nyilvános elszámlolás és köszönet. Az Az Ecszébét Mária vörös-kereszt korház javára a vörös-kereszt egylet Kolozsvár város választmánya által február 6-án rendezett tea estély összes bevételé 3137 korona 14 fillér volt, melyből levonva kiadásokat, tisztja jövedelem 1818 korona 60 fillér. A választmány kedves kötelességének ismeri leghalászból köszönetét nyilvánítani mindazoknak, kik szíves közreműködésükkel az estély oly fényes sikerét előmozdították; különösen pedig a kegyes fizetőknék s adakozóknak — kiknek névsora mielőbb közzétetni fog, a buzgó rendező bizottságnak, a hangverseny és színelőadásban, valamint a büfétben működött t. urhölgyek és uraknak stb. Ugyancsak elismeri köszönettel tartozunk a nemzeti színház intézdansa nagys. Bölöny József

urnak, a használt színpad kellékek átengedéseért, valamint az Ellenzék, M. Polpár és Ujság t. szerkesztőinek, kik szíves készséggel adtak helyet b. lapjaikban, a tea estélyre vonatkozó közleményeknek; továbbá Gibbon A., Schuster Emil és Stief Jenő uraknak a jegy elárusítás körüli buzgalmukért végül Schultz Rezső műkértész urnak ki a virágdiszítést díjtalanul teljesíté.

A vörös-kereszt egylet Kolozsvár városi választmánya nevében, Kolozsvárt 1900 febr. 12. gróf Schweinitz Gyuláné társelnök, dr. Benel János titkár.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, febr. 13.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tegnap este 6 órakor értekezletet tartott, a melyen a pártnak a belügyi és kereskedelemügyi tárczák költségvetésénél követendő magatartását állapították meg. E szerint a párt a két költségvetést még általánosságban sem fogadja el s ennek a képviselőház előtt való bejelentésével a belügyi tárczánál Komjáthy Bélát, a kereskedelemügyi tárczánál pedig Kossuth Ferenczet bízta meg. A belügyi budget „színművészeti” tételénél a párt megbízásából Pichler Győző fog felszólalni, a ki részletesen fog kiterjeszkedni hazánk egész színművészetének mai állapotára s különösen a főváros két szubvencionált műintézeténél uralkodó jenszásokra fog rámutatni.

Francoziaország és a burok.

Páris, febr. 13.

A kormány rendeletet küldött a prefektusoknak, hogy a hivatalos jegyzőkönyvekbe nem szabad felvenni azokat a határozatokat, melyekkel egyes városi tanácsosok a burok iránti rokonszenvüknek adnak kifejezést.

Éhínség.

London, febr. 14.

A „Morning Post” jelenti, hogy az éhség Indiában borzasztó mérveket ölt. Már több, mint 4 millió ember él községylen. A lakosság Dekán nyugati részén és más kerületekben teljesen demoralizált az éhség következtében. Az éhség által előidézett halálesetek, különösen Radzsputánában igen gyakoriak.

Szentgyörgyi a Népszínházban.

Budapest, febr. 14.

Tegnap játszott először a Népszínházban Szentgyörgyi István, a kolozsvári Nemzeti Színház kitűnő művésze. Fellépését úgy az irói, mint a művészvilágban nagy érdeklődéssel várták. Első szerepéről, a „Czigány”-ról így írnak a fővárosi lapok:

A Magyar Hírlap.

Mikor keressük, kutatjuk: mi tulajdonképpen, amivel a művész annyira hatálmába tudta keríteni szűkebb hazáját, ismerve a kolozsvári közönség nobilis izlését, arra a meggyőződésre jutunk, hogy nem lehet más, mint az — az imponáló discretio, a mely egyes már főntebb említett külsőségektől eltekintve, alakításában megnyilvánul.

A hatás vadászásnak nyoma sincs a művészen. A hol hatalmas kitörést, mindenkit magával ragadó erupciót várnak, ott is temperamentumos és inkább csak érzeti azt, ami szívében, lelkében történik.

Oly művész, a ki befelé játszik magának a szereplőknek, a ki teljesen a színpadon marad, a mely neki egész világa, a mikor játszik.

A nézőtér nem számít erre, hiszen az nem része a darabnak, nem tartózik az akcióra. Az változandó, mulékony, míg a szerep: az állandó, örökké való. Éppen azért voltak és vannak művészek, a kik a közönséget inkább meghatották és jobban megrázták, de egyik sem tudta nagyobb mértékben meggyőzni arról, hogy Tháliának nem mulandó földi sikereikért, vagy hiúságból, hanem hivatásból, lelki szükségből, meggyőződésből papja.

A Népszínház, sajnos, nem igen járt kezére neves vendégének. Az előadás egészében rossz, rendetlen, hiányos, szerepnemtudással megengedettten jóval túl megterhelt volt.

A Budapesti Hírlap.

Az est külső képe kihívásokból, nyílt jelenésben való taptakból és babérszörök özőnőből alakult.

A belső értéket Szentgyörgyi fé-

nyes színészi alakítása adta meg. Az öreg cigány halálatos szerepének nem éppen leghalálatosabb részeit aknázták ki. A mulatságos oldalát például egyáltalán nem erőltette. Ellenben cigányos karakteristikumát beszédben, mozgásban, fordulatokban rendkívül élesen domborította ki. Hatása eleinte, talán éppen ezért, kisebb volt.

Az általános nagy emberi indulatok közeledtek azonban, mikor leányt siratja és főleg fia visszatértekor oly elementáris erővel tört ki a tetszés, a mily elementáris egyszerűséggel, igazsággal és plasztikával tudta ő ez indulatokat ábrázolni.

Az előadás nem volt arra való, hogy a vendégzsereplő művész erejét gyarapítsa és hatását növelje. Készültelességében, pongyolaságában kevés rosszabb népszínműelőadást láttunk.

Bocsásson meg mondásunkért Blaháné, a ki mint mindig, ma is a kivételek kivétele.

Pesti Hírlap.

Sajátságos, hogy lámpalázat, elfogódottságot lehetett észrevenni rajta. Az előjelenetekben beigazolódtott, hogy ezt a legkitűnőbbek sem kerülhetik ki idegen színpadon. Remek alakítása azonban a cigány czimszerepében csakhamar kibontakozott.

A cigány filozófiájának ravasz-ságát, majd örömet, aztán bánatát és kétségbeesését, a kesergést, melylyel fiának elvesztésén, leányának fájdalmán busong, keresetlen eszközökkel tárta elénk, azzal a természetes moddall, mely külföldi művészeket uttörökké tett, holott Szentgyörgyinek ez a tulajdona már legalább másfél évtizeddel ezelőtt meg volt, hogy világhírű művészek új iskolájával közönségünk megismerkedett.

Alakítását nyílt színen is gyakran megtapsolták.

A vendéget az első felvonás után legalább tizenkétszer szólították a függöny elé.

Hangja az első felvonás jelenetei alatt kisebb volt, semhogy a nézőtér minden zugát betöltse, mert kisebb méretekhez szokott, de később erőteljesebb lett és a harmadik felvonásban oly hatást keltett, hogy legkiválóbb művészeink se dicsekedhetnek sok ilyennel. A hatás általánossá vált a közönség soraiban. A hol előbb skeptikusok is voltak az elragadtatás kifejezéseit lehetett hallani.

Szentgyörgyi István a mai esttel eddig szerzett babéraihoz megszerezte a Népszínház közönségének nagy koszoruját, mely pályáján ezután új dicsőségekre való törekvésre buzdítja. Kolozsvár közönsége szerencsés, hogy e kitűnő művészt színházában láthatja.

Egyetértés.

Az Egyetértés azzal kezdi bírálatát: „Ha hiszük, hogy a legnagyobb művészi erőről van szó: ösztönszerűleg is a legnagyobb kritikai mértéket alkalmazzuk reá.”

Ezután összehasonlításokat tesz más művészekkel és azt jegyzi meg, hogy Szentgyörgyi a szerep egyes részeit tulhangosan, más részét tulságos halkan játszta, bár ezt a bíráló annak tulajdonítja, hogy a művész nincs hozzászokva a színház dimenzióihoz s így nem számíthatta ki, hogy meddig szabad a hangot felemelni és meddig lebecsáttani

Másrészt elismeri, hogy alakítása jellemzetes volt, játéka különösen a második felvonásban művészi mozzanatokban gazdag volt. Fájdalma, érzése, kétségbeesése és haragja egyes helyeken olyan volt, hogy közölni tudta a közönséggel a maga érzéseit.

Szentgyörgyi István ünnepeltetése.

Budapest, febr. 12.

Ritkán ért még magyar színész olyan ünnepeltetést, mint a milyenben Szentgyörgyi Istvánt részesítették a fővárosban.

Már megérkezésekor és a próbák alatt megkezdődött ez az ünneplés, melyben részt vett az egész fővárosi művészvilág.

Mikor Szentgyörgyi a színen megjelent valóságos tapsorkán fogadta, mely percekig nem akart megszűnni. Nyílt színen is többször kapott tapsot s felvonások után 18—20-or hívták lámpák elé.

A nagy ünneplés, a milyenre Budapesten sem igen emlékeznek, annyira meghaltotta a puritán jellemű és szerény művészt, hogy szívére tett kézzel,

könnyekig meghatva mondott köszönetet az ovációkért.

Az első felvonás után a függőnyt egészen felhuzva, nyílt színpadon egy asztalon a koszorúk egész tömegét lehetett látni, melyekkel színésztársai lepték meg. Ezek között lehetett látni a következő feliratu koszorukat:

A Nemzeti Színház tagjai — nagyrabecsülésük jeléül.

A legnagyobb magyar művészek — a Magyar Színház tagjai.

Kedves Zsiga apának — Rózsija (Szacsavayné Boér Emma).

Hogy milyen nagyrabecsülik Szentgyörgyit, semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ünneplésében az összes színházak művészei résztvesznek.

Szentgyörgyi tiszteletére szerdán este fél 11 órakor a Metropol külön termében bankettet rendeznek.

Ma este a Vigszínház tagjainak küldöttsége visz koszorut a művészeknek.

A Népszínház tagjai ezüstkoszorúval tüntetik ki vendégüket. A Népszínház ezüstkoszoruját Szirmai Imre fogja átnyújtani beszéd kíséretében Szentgyörgyinek.

Budapesten sok hazai és idegen nagy művészt ünnepeltek, de rokonszenvesebb, melegebb fogadtatásban, zajosabb óvációkban és olyan általános ünnepeltetésben alig részesült valaki, mint Szentgyörgyi István.

Tegnap este a színtársulat tagjai előadás alatt a következő táviratot intézték Szentgyörgyi Istvánhoz:

Soh'se voltál büszke. A fényes büszkeségben meg ne vesd hát ezt az ócska fészket. Gyere vissza közénk, mi drága büszkeségünk. Várunk téged meleg szívvél, igaz szeretettel. Kolozsvári pályatársaid.

Országgyűlés.

Bpest, febr. 13.

A képviselőház mai ülésén a napirend előtt Feszti Lajos kérdés intézett Darányi miniszterhez az iránt, hogy igaz-e a lapok hire, Egán Ede munkácsi kormánybiztos nyilatkozatáról, mely a zsidó vallásfelekezet ellen nyilvánul.

Darányi miniszter azt felelte, hogy bekérte Egán nyilatkozatát. Addig, míg megérkezik türelmet kér.

Annyi azonban most már kijelent, hogy Egán működése mindig sikeres volt.

Ugron Gábor kijelenti, hogy mikor Egan bátor, férfias beszédét olvasta, azt hitte a kormánybiztos orgyilkosok áldozata lesz.

Ezt meg kell akadályozni, de ha a beszédben van olyan gondolatmenet, mely a honpolgárokkal szemben vallási ellenszenvet akar kelteni, azt az egész akciókul ki kell küszöbölni.

De az ország védelmezze magát, mert a honpolgárok és bevándorolt idegenek között különbséget kell tenni.

Ezután következett a költségvetés tárgyalása.

A fiumei kérdésnél Széll Kálmán kijelenti, hogy elismeri Fiume autonomiáját. Helyesli, hogy a rávonatkozó törvények hozásánál megkérdeztessék, hiszen ez okos dolog olyan városoknál is, melyek nem képeznek votum separamotot, de hogy Fiumének a törvények hozásánál hozzájárulási vagy vetojoga volna, azt soha el nem ismeri.

Zajos helyeslés.

A magyar állam suverenitása nevében tiltakozik ez ellen.

Hosszantartó zajos helyeslés minden oldalon.

Horánszky konstatálja, hogy Fiume meghallgatása csak konsultatív, de nem törvényhozási jog.

Ezután a tételt elfogadták.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

A modern thearapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlanul **Ferencz József keserűvizet** ajánlják. A Ferencz József keserűviz már huszonöt év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia.

Holnap, Csütörtökön a

PILZENI SÖRCSARNOKBAN

Katona-zene

hangverseny lesz.

Hirdetések.

Kisküküllővármegye alispánjától.

Sz. 2088—1900 alisp.

134. 3—3.

Pályázati hirdetmény.

Főispán ur ő méltóságának megbízása következtében a törvényhatóság tulajdonát képező Kisküküllővármegyei kórháznál rendszeresített alorvosi állásra, mely évi 1000 korona készpénzfizetéssel, továbbá természetbeni lakásból, fűtésből és világításból álló javadalommal van egybekötve, s mely állás egyszersmind a vármegyei nyugdíjintézeti tagok sorába való felvételre jogot biztosít, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9. §-a II. részének értelmében megkívánt minősítést igazoló okmányokkal és szolgálati alkalmazatáról szóló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket illetékes helyre leendő betérjesztés végett hozzám legkésőbb folyó 1900 évi március hó 10-ik napjáig terjesszék be, annál is inkább, mert a később beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Kisküküllővármegye alispánja.

Dicső-Szent-Márton, 1900 évi Február 6-án.

Alispáni szék üres:
Fekete György
főjegyző.

89—1900.

150. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbírószék 1899. évi Sp. III. 392.7. számú végzésével dr. Isacu Aurél ügyvéd által képviselt dr. Moldován Nerva felperes részére dr. Maniu Cassius alperes ellen 171 korona 60 fill. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1899. év december hó 12. napján felül és lefoglalt 1309 koronára becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbírószék V. I. 1842-2—1899. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak 171 korona 60 fill. tőke ennek 1899. évi május hó 27. napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 48 korona 26 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, — Sétatér-utca 16. szám alatt leendő fogatatosításán határidő — 1900. évi február hó 16. napján délelőtt 9 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, fehérnemű, ágynemű és egyéb ingóságok a leg-többet ígérőnek készpénzfizetés mellett — szükség esetén becsáron alól is — elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, — a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvár, 1900 évi február hó 4. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. vghajtó.

Sz. 3050—1899.

145. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hidalmási kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak kiskoru Cziko Vaszília lapupataki lakos végrehajtást szenvedő elleni 129 korona és 20 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a lapupataki 91 sz. tjkvben a A + 1. rend. 126 hrsz. ingatlan 203 forint és a 90 tjkvben A + 1. rend. 182—183. hrsz. ingatlanra az árverést 98 forintban mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi Március hó 7. napján délelőtt 10 órakor Lapupatak község község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben — vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvceikk 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírószék, mint tkvi hatóság. Hidalmás, 1899. decz. hó 28-án.

Schopf Gyula,
kir. bíró.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főtér 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttelnak.

30. (13 - x.)

Uj! Kérem elolvasni! Uj!

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy fűszer és csemege üzletemben (**Széchenyi-tér 42. sz. Varga-ház**) a főpostahivatal közelében

egy postacsomag csomagolási osztályt

rendeztem be, hol a n. é. közönség kényelmére postán küldendő minden-nemű tárgyak és áruk, szakszerűen és pontosan ládába, dobozokba és papírba feladásra készen csomagoltatnak.

A csomagok czímmel láttatnak el, azokról szállítólevelek, árnyilatkozatok stb. lesznek kiállítva, a küldemény a felek kívánsága szerint bérmentve vagy portóval adatik fel, úgy, hogy a feleknek semmi más teendőik nincsenek, mint a küldendő tárgyakat a pontos és teljes czím kíséretében üzletembe küldeni.

Tekintve azt, hogy sok privátházban a csomagoláshoz szükséges láda doboz vagy papír hiányzik és így a csomagolás maga hiányosan lesz eszközölve, e miatt a csomagot a postahivatal fel nem veheti, a cseledek vagy szolgálak pedig egy csomag feladás miatt sokszor félnapokat töltenek el, úgy reméllem, hogy ezen csomagolási osztály berendezésével hézagpótló intézményt létesítek.

A csomagolási osztályban következő munkák végeztetnek. **Csomagolás** ládába, dobozokba és papírba az esetben is, ha a felek a csomagolási edényt adják hozzá; ellenesethen pedig én adok előnyös árban számítva ládát, dobozt, vagy papírt, árnyilatkozatokat, szállító-levelek kiállítása.

A csomagok feladása esetleg bérmentesítés.

Remélem, hogy az alább jegyzett igen mérsékelt díjak a n. é. közönséget arra fogják bírni, — hogy szíves megbízásaikkal készséges és pontos szolgálataimat minél gyakrabban igénybe veendik.

Díjszabály: Egy rendes postacsomag papírba burkolva szállítólevéllel ellátva s postára feladva 50 fillér, papír vagy fadóbozt a legolcsóbb árba számítok föl.

Kívánatra a csomagolandó áruért házhoz is elküldök és ezért 10 fillér külön díjat számítok fel.

Kiváló tisztelettel

Zsilinszky Antal.

Telefonszám 138.

83. 6—6.

Csomagolás végett átadott csomagokért átvételi elismervény adatik.

MEGHIVÓ.

A „Kis-Küküllővármegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“

1900 évi február hó 25 ik napján (vasárnap) délelőtt 10 órakor Dicsőszentmártonban az intézet hivatalos helyiségeiben tartja

XIX-ik évi rendes közgyűlését,

melyre az intézet részvényesei az alapszabályok 21—22-ik §. értelmében tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztései a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása,
 2. s az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadás iránti határozathozatal.
 2. Elhők választása és az ekként esetleg üresedésbe jöhető alelnöki vagy igazgatósági tagsági helyek betöltése.
 3. Az alapszabályok 30-ik §-a értelmében 3 igazgatósági tag választása.
 4. Az alapszabályok 40-ik §-a értelmében 5 felügyelő bizottsági tag választása
- Azon részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtának felkérem, miszerint az alapszabályok 21. §. értelmében nevükre írott részvényeikről kiállított igazoló jegyet a közgyűlés előtti két napon annak megnyitáig az intézet helyiségeiben az igazgatóságtól kivenni sziveskedjenek.

Figyelmeztetés. Az alapszabályok 22. §. értelmében meghatalmazás által gyakorlandó joghoz szabályszerű bélyegmentes meghatalmazás kiállítandó.

Dicsőszentmárton, 1900 évi február hó 10-én.

Kisküküllővármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság.

Tartozik.

Mérleg-számla 1899 december 31-én.

Követel.

V a g y o n			T e h e r		
	frt	kr.		frt	kr.
Pénzkészlet arany és szelvények	10362	71	Részvénytőke	100000	
Értékpapírok	9440		Tartalékalap	13656	
Intézeti berendezés	1428	63	Tisztviselők nyugdíjalapja	1615	
Intézeti bérház	15434	74	Takarékbetétek	418423	89
Malom vállalat	30000		Átruházott jelzálogkölcsonők	8360	99
Ingatlanok	9855	22	Viszleszámitolt váltók	258824	
Intézeti bérház Medgyesen	2500		Fel nem vett osztalék	108	
Ügyvéd és óvadíjak	887	90	Különféle hitelezők	9033	11
Előlegek értékpapírokra	2233		Átmeneti tételek	3259	55
Váltók	463056	85	Tiszta nyeresmény 1898 évi áthozat	147	
Váltók jelzálog bizt.	126197	50	1899. évi nyeresmény	13889	77
Kötelezvények	73273	99		14036	77
Kötelezvények jelzálog bizt.	47948	99			
Különféle adóssok	6078	18			
Átmeneti tételek	3679	60			
Részvényesek	25000				
	827327	31		827327	31

Üzleteredmény-számla 1899 december 31-én.

V e s z t e s é g			N y e r e s é g		
	frt	kr.		frt	kr.
Takarékbetéti kamat	17919	45	Nyeresmény áthozatal	147	
Viszleszámitolt váltó kamat	19235	61	Értékpapír kamat	658	68
Költségek és házibér	1504	06	Különféle kamat	5108	61
Állami és községi adó	3664	08	Kötvény kamat	6045	50
Frodai felszerelések	520	28	Váltó kamat	44023	18
Tőkekamat adó	1791	94	Jelzálog kölcsön kamat	2760	17
Tiszti fizetések	4040		Intézeti bérházak jövedelme	1022	34
Malomfentartási költség	705	75	Malom jövedelem	2030	
Tiszta nyeresmény 1898 évi áthozat	147		Jutalékok	1622	46
1899. évi nyeresmény	13898	77			
	14036	77			
	63417	94		63417	94

Az igazgatóság.

A könyvelésért:

Rosenberg Lajos s. k. főkönyvelő.**Pekri Sándor** s. k. elnök. **K. Nagy Pál** s. k. vezérigazgató. **Csató Gábor** s. k. **Fekete György** s. k. **Farkas Ignác** s. k. **Pekri Dénes** s. k. **Zehán László** s. k.

Megvizsgálva és helyesnek találva:

A felügyelő-bizottság:

Izslay László s. k. elnök. **Pataki Lajos** s. k. **Dr. Hirsch József** s. k. **Uttzás Samu** s. k.

147. 1—1.

Ny. Magyar Mihály *Ellenzék* nyomdájában Kolozsvári, Belközép-utca 83. sz. Telefonszám 233.